

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра моніторингу довкілля та природокористування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Наукові проекти на об'єктах ПЗФ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий / магістерський _____
галузь знань _____ 10 Природничі науки _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 101 «Екологія» _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ Заповідна справа _____
(шифр і назва)
спеціалізація _____ _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ Каразінський навчально-науковий інститут екології _____

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Каразінського навчально-наукового інституту екології

“31” серпня 2020 року, протокол № 10

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

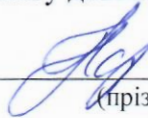
Кочанов Едуард Олексійович к.віськ.н., доцент, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри моніторингу довкілля та природокористування

Протокол № 14 від “31” серпня 2020 року

Завідувач кафедри моніторингу довкілля та природокористування

(підпис)

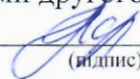

Максименко Н. В.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Заповідна справа» (магістр)
назва освітньої програми

Гарант освітньої програми другого рівня «Заповідна справа» (магістр)

Максименко Н.В.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією Каразінського навчально-наукового інституту екології

Протокол від “31” серпня 2020 року, протокол № 10

Голова методичної комісії Каразінського навчально-наукового інституту екології

Максименко Н.В.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Наукові проекти на об'єктах ПЗФ» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра.
Спеціальності 101 «Екологія».
Освітня програма Заповідна справа

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни
формування у здобувачів вищої освіти систематичних знань з організації наукових досліджень, освітньої роботи та рекреаційної діяльності на об'єктах природно-заповідного фонду України та досвіду інших країн.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- визначити принципи ведення науково-освітньої та рекреаційної діяльності на об'єктах ПЗФ;
- вивчити методи та форми ведення науково-освітньої діяльності на об'єктах ПЗФ;
- проаналізувати форми ведення рекреаційної діяльності на об'єктах ПЗФ України та порівняти з європейськими практиками.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

Заочна форма навчання: загальна кількість годин – 120

1-й семестр – 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / <u>за вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й магістерський	1-й магістерський
Семестр	
1-й магістерський	1-й магістерський
Лекції	
30 год.	6
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	8
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
74 год.	106
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Здобувачі вищої освіти мають набути таких компетентностей:

1. Знати правила організації наукових досліджень в заповідниках.
2. Розробляти Типові програми наукового напрямку, обговорення їх на всеросійських і регіональних конференціях.
3. Вести Літопис природи, як обов'язкову форму спостережень.
4. Володіти особливостями роботи з усіма верствами населення для забезпечення принципу безперервності екологічної освіти та виховання.
5. Усвідомлювати важливість напрямку еколого-освітньої діяльності – роботи з дітьми.
6. Формувати лабораторну частину, її спеціальне наукове устаткування, службові приміщення, житловий фонд, транспортні засоби, наукові бібліотеки, музеї в природі і наукові колекції.
7. Організувати наукові дослідження в заповідниках.
8. Привернути увагу до цих питань відомств, що прямо відповідають за їх діяльність і наукової громадськості країни.
9. Уніфікувати наукові програми досліджень на територіях природно-заповідного фонду.
10. Працювати з усіма верствами населення для забезпечення принципу безперервності екологічної освіти та виховання.
11. Формувати усвідомлення єдності людини і природи, живого і неживого не через абстрактні поняття, а через живе сприйняття навколишнього світу в конкретному регіоні та на визначеній ділянці рідного краю, природно-заповідній території.
12. Формувати в процесі виховання особистої відповідальності за стан охорони природи, відродження традиційно мудрого відношення українського народу до невиснажливого використання природних ресурсів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Наукова та науково-технічна діяльність природних і біосферних заповідників та національних природних парків.

Тема 1. Основні напрями наукової та науково-технічної діяльності установ ПЗФ.

Тема 2. Порядок організації та здійснення наукової та науково-технічної діяльності в установах ПЗФ, їх взаємодії з іншими установами та організаціями.

Тема 3. Наукові (вчені) та науково-технічні ради установ ПЗФ.

Розділ 2. Наукові програми та організація наукових досліджень в установах ПЗФ.

Тема 4. Уніфікація наукових програм.

Тема 5. Типові програми наукового напрямку, обговорення їх на регіональних і міжнародних конференціях.

Тема 6. Літопис природи, як обов'язкова форма спостережень.

Розділ 3. Рекреаційна та освітня діяльність територій, що охороняються.

Тема 7. Законодавче та економічне регулювання надання рекреаційних послуг на природоохоронних територіях.

Тема 8. Відведення території для рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях.

Тема 9. Форми ведення рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях на прикладі європейських та інших країн світу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Наукова та науково-технічна діяльність природних і біосферних заповідників та національних природних парків.												
Тема 1. Основні напрями наукової та науково-технічної діяльності установ ПЗФ.	14	4	2			8	14		2			12
Тема 2. Порядок організації та здійснення наукової та науково-технічної діяльності в установах ПЗФ, їх взаємодії з іншими установами та організаціями.	14	4	2			8	14		2			12
Тема 3. Наукові (вчені) та науково-технічні ради установ ПЗФ.	12	2	2			8	14	2				12
Разом за розділ 1	40	10	6			24	42	2	4			36
Розділ 2. Наукові програми та організація наукових досліджень в установах ПЗФ.												
Тема 4. Уніфікація наукових програм.	12	2	2			8	13	1				12
Тема 5. Типові програми наукового напрямку, обговорення їх на регіональних і міжнародних конференціях.	14	4	2			8	13		1			12
Тема 6. Літопис природи, як обов'язкова форма спостережень.	14	4	2			8	14	1	1			12
Разом за розділ 2	40	10	6			24	40	2	2			36
Розділ 3. Рекреаційна та освітня діяльність територій, що охороняються.												
Тема 7. Законодавче та економічне регулювання надання рекреаційних послуг на природоохоронних територіях.	12	4				8	13	1				12

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 8. Відведення території для рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях.	14	4	2			8	12	1	1			10
Тема 9. Форми ведення рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях на прикладі європейських та інших країн світу.	14	2	2			10	13		1			12
Разом за розділ 3	40	10	4			26	38	2	2			34
Усього годин	120	30	16			74	120	6	8			106

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1		
1.	Організація наукових досліджень в заповідниках.	2
2.	Проведення дослідження динаміки змін чисельності тварин.	2
3.	Проведення спостереження над фенологією, плодоношенням, рідкісними видами, унікальними явищами природи.	2
Розділ 2		
4.	Програми наукових досліджень на територіях, що охороняються.	2
5.	Розробка типових програм наукового напрямку відповідно до міжнародного досвіду.	2
6.	Літопис природи, як обов'язкова форма спостережень. Їх цілі і завдання.	2
Розділ 3		
7.	Відведення території для рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях.	2
8.	Форми ведення рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях	2
	Разом	16

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1.	Спеціальне наукове устаткування лабораторної частини.	4	6
2.	Службові приміщення об'єктів територій, що охороняються, та порядок їх використання.	6	8
3.	Транспортні засоби, наукові бібліотеки, музеї в природі і наукові колекції.	4	6
4.	Організація наукових досліджень в заповідниках.	6	8
5.	Робота відомств та громадських організацій в заповідниках, щодо удосконалення якості наукових досліджень.	4	8
6.	Уніфікація наукових програм досліджень на територіях, що охороняються.	4	6
7.	Розробка наукових програм досліджень на етапі роботи по заповіданню територій.	6	6
8.	Організація наукових конференцій в заповідниках.	4	8
9.	Обговорення типових програм наукового напрямку на регіональних і міжнародних конференціях.	6	8
10.	Літопис природи, як обов'язкова форма спостережень.	4	8
11.	Види рекреаційних послуг на природоохоронних територіях.	4	8
12.	Законодавче та економічне регулювання надання рекреаційних послуг на природоохоронних територіях..	4	6
13.	Відведення території для рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях.	6	8
14.	Законодавче та економічне регулювання щодо визначення території для рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях.	6	8
15.	Форми ведення рекреаційної діяльності на природоохоронних територіях на прикладі європейських та інших країн світу.	4	4
	Разом	72	106

6. Індивідуальні завдання

Охоплюють весь теоретичний курс дисципліни і контролюються на у розділі «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище» комплексної курсової роботи 2 курсу.

7. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні контролю: поточний протягом семестру; приймання контрольних робіт, передбачених навчальним планом; екзамен.

Поточний контроль проводиться у формі письмового експрес-контролю на лекціях. Дві поточні контрольні – у формі тестування.

Форми проведення поточного контролю – усне опитування, перевірка звітів виконання практичних робіт.

Оцінка за практичні роботи виставляється, як середня за розділ, виходячи з максимальної суми балів за відпрацювання кожного завдання.

Екзамен з дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання та проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу і в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою дисципліни.

Виконання практичних, контрольних робіт оцінюються в балах, які потім додаються і переводяться в оцінку за національною та міжнародною системами відповідно до критеріїв, прийнятих в університеті.

Умовою допуску студента до підсумкового семестрового контролю є зарахування виконання всіх практичних робіт.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота													Екзамен	сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3			К/Р		Пр. роб			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	1,2	1	2	3		
1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	20	10	11	10	40	100

Кожен розділ контролюється у трьох формах: бліц-опитування (письмова та /або усна форма), поточні контрольні роботи (письмова форма) та практичні роботи.

Кількість балів поточного контролю розраховується за формулою:

$$O = T + K + П$$

де Т – кількість балів, отриманих на бліц-опитуваннях під час лекційних занять (максимум 3 бали),

К – кількість балів, отриманих після написання контрольної роботи (максимум 10 балів),

П – кількість балів, отриманих після виконання практичних робіт (максимум 10 (11) балів).

Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) складається з оцінки за поточний контроль, яка становить 60 балів (максимум) та оцінки за підсумковий семестровий контроль (екзамен), яка становить 40 балів (максимум).

Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент під час поточного контролю на всіх видах аудиторних занять протягом семестру – 30 балів, при цьому допуск до підсумкового семестрового контролю регламентується наступними умовами.

1. Всі контрольні роботи написані на позитивну оцінку, тобто набрано більш, ніж 50% загальної суми балів кожної контрольної роботи (10 балів і більше).

2. На бліц-опитуваннях набрано більш, ніж 50% загальної суми балів (9 балів і більше).

3. Всі практичні роботи виконані та оцінені позитивно (більше 50% загальної суми балів за комплексну роботу з розділу (10 балів і більше)).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

– "відмінно" – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– "добре" – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– "задовільно" – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

– "незадовільно" – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Приклад екзаменаційного тесту (40 б.)

Кожна правильна відповідь – 1 бал

У завданнях 1 – 26 виберіть одну правильну відповідь із запропонованих.

1. Закон України "Про природно-заповідний фонд України" був прийнятий у:

- а) 1992 р.;
- б) 2007 р.;
- в) 1998 р.;
- г) 1995 р.

2. Закон України "Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000 - 2015 роки" був прийнятий у:

- а) 1992 р.;
- б) 1998 р.;
- в) 2007 р.;
- г) 2000 р.

3. Виберіть правильне визначення об'єкту природно-заповідного фонду (ПЗФ):

а) ПЗФ становлять ділянки суші де охороняються червонокнижні види рослин та тварин;

б) ПЗФ становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища;

в) ПЗФ становлять ділянки суші і водного простору для підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища;

г) ПЗФ становлять моніторингові ділянки де проводять дослідження за змінами навколишнього середовища.

3. При створенні парків-пам'яток садово-паркового мистецтва ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами:

а) вилучається з господарського використання лише половина ділянки;
б) повністю вилучаються з господарського використання;
в) земельна ділянка вилучається або не вилучається з господарського використання;

г) земельна ділянка надається в оренду.

4. При створенні природних заповідників, національних природних парків, ботанічних садів, дендрологічних парків і зоологічних парків ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами:

а) повністю вилучаються з господарського використання;

б) вилучається з господарського використання лише половина ділянки;

в) земельна ділянка не вилучається з господарського використання;

г) земельна ділянка надається в оренду.

5. При створенні природних заповідників ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами вилучаються з господарського використання і надаються юридичним особам:

а) в постійне користування;

б) надається в оренду;

в) в тимчасове користування;

г) в тимчасове користування строком до 5 років.

6. При створенні національних природних парків ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами вилучаються з господарського використання і надаються юридичним особам:

а) в постійне користування;

б) надається в оренду;

в) в тимчасове користування;

г) в тимчасове користування строком до 5 років.

7. При створенні ботанічних садів ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами вилучаються з господарського використання і надаються юридичним особам:

а) надається в оренду;

б) в тимчасове користування;

в) в постійне користування;

г) в тимчасове користування строком до 5 років.

8. При створенні дендрологічних парків ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами вилучаються з господарського використання і надаються юридичним особам:

а) надається в оренду;

б) в тимчасове користування;

в) в тимчасове користування строком до 5 років;

г) в постійне користування.

9. Статус земель, які зайняті під територіями та об'єктами ПЗФ, визначається:

а) Конституцією України;

б) законом "Про природно-заповідний фонд України", Земельним кодексом України;

в) Водним кодексом України;

г) законом України "Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі".

10. Процес створення заказників провадиться:

а) з наданням земельної ділянки в оренду;

б) без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів;

в) з наданням земельної ділянки в тимчасове користування;

г) з вилученням земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів.

11. Процес створення пам'яток природи провадиться:

а) без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів;

б) з наданням земельної ділянки в оренду;

в) з наданням земельної ділянки в тимчасове користування;

г) з вилученням земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів.

12. Процес створення заповідних урочищ провадиться:

а) з наданням земельної ділянки в оренду;

б) з наданням земельної ділянки в тимчасове користування;

в) без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів;

г) з вилученням земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів.

13. Згідно статті 45 Земельного кодексу України, землі природно-заповідного фонду можуть перебувати у:

а) тимчасовій оренді;

б) власності сільської ради;

в) комунальній і приватній власності;

г) державній, комунальній, приватній власності.

14. Підставою для застосування заходів юридичної відповідальності є:

а) вчинення екологічного правопорушення;

б) розведення багаття в регіональному ландшафтному парку;

в) спортивне рибальство в національному природному парку;

г) прогулянки по заповідній зоні в національному природному парку.

15. Екологічним правопорушення вважають:

а) прогулянки по заповідній зоні в національному природному парку;

б) спортивне рибальство в національному природному парку;

в) протиправне, як правило винне, діяння (дія чи бездіяльність), що посягає на встановлений в Україні екологічний правопорядок і заподіяло чи реально загрожує заподіяти екологічну шкоду;

г) прогулянки в регіональному ландшафтному парку тривалістю 15 годин.

16. За порушення правил створення, поповнення, зберігання, використання або державного обліку зоологічних, ботанічних колекцій та торгівлі ними, передбачено:

а) адміністративну та кримінальну відповідальність;

б) дисциплінарну відповідальність;

в) дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність;

г) адміністративну відповідальність.

17. За порушення порядку придбання чи збуту об'єктів тваринного або рослинного світу встановлюється:

а) дисциплінарна відповідальність, у вигляді 2 місяців громадських робіт;

б) кримінальну відповідальність строком позбавлення волі до 1 року;

в) дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність;

г) адміністративна відповідальність у вигляді штрафу від одного до п'яти неоподатковуваних мінімумів.

18. До дисциплінарної відповідальності можуть притягатись особи які:

а) винні в невиконанні або неналежному виконанні своїх трудових обов'язків, пов'язаних зіздійсненням природоохоронних заходів;

б) порушили трудовий договір;

в) вчасно не з'явилися на робоче місце;

г) завдали шкоди об'єкту ПЗФ.

19. За знищення Червонокнижних видів рослин та тварин передбачено:

- а) кримінальну відповідальність;
- б) дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність;
- в) дисциплінарну відповідальність;
- г) адміністративну відповідальність.38

б) НПП «Синевир»;

в) НПП «Яворівський»;

г) НПП «Сколівські Бескиди».

20. До функціональних зон, що виділяють в межах територій національних природних парків, належать:

- а) експозиційна зона, наукова, заповідна, адміністративно-господарська;
- б) заповідна, буферна, зона антропогенних ландшафтів (транзитна);
- в) наукова, заповідна, зона антропогенних ландшафтів (транзитна);
- г) абсолютно заповідна, зона регульованої рекреації, зона стаціонарної рекреації, господарська зона.

21. Природно-територіальні комплекси Українських Карпат представлені такими національними природними парками:

- а) НПП «Синевир» та «Сколівські Бескиди»;
- б) НПП «Подільські Товтри» та Шацький НПП;
- в) НПП «Подільські Товтри» та «Яворівський»;
- г) НПП «Яворівський» та Шацький НПП.

22. Шацький, Вижницький, Подільські Товтри, Яворівський – це території природнозаповідного фонду України, які належать до:

- а) національних природних парків;
- б) природних заповідників;
- в) регіональних ландшафтних парків;
- г) біосферних заповідників.

23. Рівненський, Горгани, Мис Март'ян, Ялтинський гірсько-лісовий – це території природно-заповідного фонду України, які належать до:

- а) національних природних парків;
- б) регіональних ландшафтних парків;
- в) біосферних заповідників;
- г) природних заповідників.

24. Збереження, вивчення, акліматизація, розмноження рідкісних видів місцевої і світової флори, наукова і освітня робота – це завдання:

- а) ботанічних садів;
- б) заповідних урочищ;
- в) біосферних заповідників ;
- г) заказників.

25. Які функціональні зони виділяють в межах територій ботанічних садів?

а) абсолютно заповідна, зона регульованої рекреації, зона стаціонарної рекреації, господарська зона;

- б) експозиційна зона, наукова, заповідна, адміністративно-господарська;
- в) заповідна, буферна, зона антропогенних ландшафтів (транзитна);
- г) абсолютно заповідна, зона регульованої рекреації, наукова.

Завдання 26 - 40 – відкритої форми з короткою відповіддю

26. Яка кількість біосферних заповідників функціонує на території України?

27. Яка кількість державних заказників нараховується у Криму?

28. Яка кількість дендропарків нараховується у Криму?

29. Яку назву має заповідник, розташований на території та акваторії Херсонської та частково Миколаївської областей України?

30. Як називається зона біосферних заповідників, що включає території, призначенні для збереження і відновлення найбільш цінних природних та мінімально порушених антропогенними факторами природних комплексів, генофонду рослинного і тваринного світу; її режим визначається відповідно до вимог, встановлених для природних заповідників?

31. Як називається зона біосферних заповідників, що включає території, виділені з метою запобігання негативного впливу на заповідну зону господарської діяльності на прилеглих територіях; її режим та порядок створення визначаються відповідно до вимог, встановлених для охорони зон природних заповідників – це:

32. Як називається зона ботанічного саду, призначена для проведення екскурсій та лекцій, ознайомлення відвідувачів з експозиціями ботсаду, прогулянок?

33. Як називається зона ботанічного саду, призначена для розміщення експериментальних ділянок, колекцій тощо та проведення науково-дослідних робіт?

34. Як називається зона ботанічного саду, призначена для експериментів, наприклад, з інтродукції рідкісних і зникаючих видів рослин, для збереження особливо рідкісних та цінних видів тощо, відвідування її забороняється, крім випадків, коли воно пов'язано з проведенням наукових спостережень?

35. Як називається зона ботанічного саду, призначена для розміщення службових та господарських приміщень, здійснення господарської діяльності?

36. Яку назву мають райони мілководдя, боліт, торф'яників, водойм природних та штучних, постійних або тимчасових, стоячих або проточних, прісних, солонуватих або солоних, а також включаючи морські акваторії, глибина яких не перевищує 6м під час відливу?

37. Яка ріка є основною рікою України?

38. Як називаються природоохоронні, науково-дослідні установи загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження в природному стані типових або унікальних для даної ландшафтно-зони природних комплексів з усією сукупністю їх компонентів, вивчення природних процесів і явищ, що відбуваються в них, розробки наукових засад охорони навколишнього природного середовища, ефективного використання природних ресурсів та екологічної безпеки?

39. Яку назву має мілководна затока на заході Азовського моря, на півночі Криму і півдні Херсонської області, яка від Азовського моря відокремлюється Арабатською стрілкою, а сполучається з ним Генічеською протокою?

40. Яку назву має конвенція, відповідно до якої північно-західна частина Приазов'я належить до групи А водно-болотних угідь і має міжнародне значення як місце гніздування біляводних птахів?

9. Рекомендована література

Основна література

1. Андрієнко Т.Л., Онищенко В.А., Клестов М.Л., Прядко О.І., Арап Р.Я. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації (під ред. д.б.н. проф. Т.Л. Андрієнко). – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 60 с.

2. Бишоп К., Грин М., Филипс А. Модели национальных парков. М., 2000.

3. Буре Г.С. Роль в Україні Конвенції про охорону дикої флори, фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція) // Збереження і моніторинг біологічного та ландшафтного різноманіття в Україні. – К.: Національний екологічний центр України, 2000. – С.15-18.

4. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття (переклад українською мовою). – Київ: Авалон, 1998. – 52 с.

5. Заповідники і національні природні парки України. К., 1999
6. Меллума А.Ж. Особо охраняемые природные объекты на староосвоенных территориях. Рига, 1988.
7. Міждержавні природно-заповідні території. / Під загальною ред. Т.Л.Андрієнко. – Міжвідомча комплексна лабораторія наукових основ заповідної справи НАН України та Мінекобезпеки України. Київ, 1998. - 132 с.
8. Проблеми збереження та відновлення біорізноманіття в Україні. К, 2001
9. Програма Літопису природи для заповідників та національних природних парків. / За ред. Т.Л. Андрієнко. К.: Академперіодика, 2002. –103 с.
10. Реймерс Н.Ф., Штильмарк Ф.Р. Особо охраняемые природные территории, М.: Мысль, 1978. – 295 с.
11. Розбудова екомережі України. / Під наук. Ред. – Ю.Р.Шеляг-Сосонко. – К.: Програма розвитку ООН (UNDP), 1999. – 127 с.
12. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи: Навч. посібник.- Рівне: РДТУ, 2000. – 239 с.
13. Методи геоєкологічних досліджень: Навч. посібник./ За ред. М.М.Гродзинського, П.Г.Тищенко.- К.: ВЦ “Київський ун-т”, 1999.- 243 с.
14. Люкшин В.С., Камзист Ш.С., Коваленко А.В. Методика геолого-экологических исследований. – К., 1996.

Допоміжна література

1. База даних заснування біосферного резервату. Programul Phare-Credo. – Editura Echim, 2000. – 91 с.
2. Борейко В.Е. История заповедного дела в Украине. Киевский эколого-культурный центр, К., 2002. – 272 с.
3. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи: Навч. Посібник. Рівне: РДТУ, 2000. – 239 с.
4. Державний стандарт позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. Проект. – Київ, 2002. – 38 с.
5. Ковальчук А.А. Заповідна справа: науково-довідкове видання. Ужгород: підприємство „Ліра”, 2002. – 312 с.
6. Кожевников Г.А. Как вести научную работу в заповедниках // Охрана природы. – 1928. - № 2. – С. 12-19.
7. Концепція екологічної освіти. Проект. Київ, 2002.- 32 с.
8. Стеценко М.П., Попович С.Ю. Транскордонні природно-заповідні території і перспективи створення в Україні. // В: «Развитие системы межгосударственных особо охраняемых природных территорий». Киев, 1996 - С.93-97.
9. Стойко С.М. Екологічне обґрунтування організації на Розточчі Польсько-Українського біосферного резервату та програма його діяльності. // В: “Лісівничі дослідження на Україні”. Львів, 1996. - С.178-184.
10. Филонов К.П., Нухимовская Ю.Д. Летопись природы в заповедниках СССР. Методическое пособие. – М.: Наука, 1985. – 142 с.
11. Biosphere Reserves on Borders. – Warsaw: National UNESCO-MAB Committee of Poland, 2000. – 133 p.
12. Breymeyer A., Bural M., Stojko S. e.a.. The East Carpathians biosphere reserve Poland/Slovakia/Ukraine. Warsaw, 1999. – 62 p.
13. Davey A.G. National System Planning for Protected areas. / World Commission on Protected Areas, Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 1 (Series Editor: Adrian Phillips). – IUCN – The World Conservation Union, 1998. – 71 p.
14. Denisiuk Z., Stoyko S. Ekologiczne podstawy stworzenia rezerwatow biosfery na pograniczu Polski i Ukrainy. // Chronmy przyrode ojczysta, 2000, No 1. – S. 18-36.
15. Transboundary Protected Areas for Peace and Cooperation. – IUCN, 2001. – 111 p.

16. Perspectives on ecological networks / Edited by: P.Nowicki, G.Bennett, D.Middleton, S.Rientjes, R.Wolters. – European Centre for Nature Conservation publications series on Man and Nature, vol.1 August 1996, Arnhem. – 187 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.rada.gov.ua/laws/> - сторінка законодавства України.
2. <http://www.menr.gov.ua/> - сторінка Міністерства екології та природних ресурсів України.
3. <http://unesco.org.ua/> - сторінка Національної комісії України у справах ЮНЕСКО
4. <http://www.coe.int/> - сторінка Ради Європи.
5. <http://www.nature.coe.int/> - сторінка Центру Natura при Раді Європи.
6. <http://unesco.org/mab> - сторінка Програми ЮНЕСКО „Людина і біосфера”, в рамках якої створена Світова мережа біосферних резерватів
7. <http://www.unesco.org/mab/BRs/BRlist.shtml> - Список біосферних заповідників (резерватів), занесених до мережі програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера».
8. <http://www.ecnc.nl/doc/lynx/> - сторінка Всеєвропейської екомережі на сайті Всеєвропейської стратегії збереження біологічного та ландшафтного різноманіття
9. <http://www.panda.org/> - сторінка Міжнародного фонду охорони природи (WWF International)
10. <http://whc.unesco.org/heritage.htm> - сторінка Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (Париж, 1972 р.)
11. <http://ramsar.org/> - сторінка Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсар, 1971)
12. <http://cites.org/> - сторінка Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES, Вашингтон, 1979 р.)
13. <http://www.wcmc.org.uk/cms/> - сторінка Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.)
14. <http://www.grid.unep.ch/bsein/redbook/index.htm> - сторінка Червоної книги Чорного моря (Конвенція про захист Чорного моря від забруднення, Бухарест, 1992)

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни Наукові проекти на об'єктах ПЗФ

(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 2020 /2021 н. р.

Заступник директора Каразінського навчально-наукового інституту екології

_____ Кучер А.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«31 » серпня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії Каразінського навчально-наукового інституту екології

_____ Максименко Н.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«31 » серпня 2020 р.